

TYÖELÄKEASIOIDEN MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN ASETTAMINEN TOIMIKAUDEKSI 2022 – 2026

Lainsäädäntö ja käytäntö

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 1 §:n mukaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (muutoksenhakulautakunta) toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena työeläketurvaa koskevissa asioissa siten kuin työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainituissa työeläkelaeissa säädetään.

Muutoksenhakulautakunta on asetettu 29.12.2016 valtioneuvoston päätöksellä viisivuotiskaudelle ajalle 1.1.2017 – 31.12.2021. Nykyisen toimikauden ollessa päättyneenä, muutoksenhakulautakunta tulisi asettaa uudelle toimikaudelle.

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annettu laki edellyttää, että muutoksenhakulautakunnassa on toistaiseksi nimitetyn päätoimisen puheenjohtajan lisäksi vähintään kolme sivutoimista varapuheenjohtajaa sekä vähintään 18 muuta sivutoimista jäsentä.

Sivutoimisina jäseninä on oltava vähintään:

- neljä lääkärijäsentä,
- neljä lakimiesjäsentä,
- kahdeksan työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä,
- yksi yrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen ja
- yksi maatalousyrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen.

Puheenjohtajalla, varapuheenjohtajilla ja lakimiesjäsenillä tulee olla tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto ja heidän tulee olla perehtyneitä sosiaalivakuutusasioihin. Puheenjohtajalta ja varapuheenjohtajilta edellytetään lisäksi perehtyneisyyttä erityisesti muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviin etuusjärjestelmiin ja puheenjohtajalta tämän lisäksi käytännössä osoitettua johtamistaitoa. Lääkärijäsenen tulee olla laillistettu lääkäri. Muiden jäsenten tulee olla perehtyneitä sosiaalivakuutusasioihin.

Työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevista jäsenistä puolet on määrättävä työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta siten, että vähintään kolme on perehtynyt yksityisten alojen eläkejärjestelmään ja vähintään yksi julkisten alojen eläkejärjestelmään. Lisäksi puolet on määrättävä työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta siten, että vähintään kolme on perehtynyt yksityisten alojen eläkejärjestelmään ja vähintään yksi julkisten alojen eläkejärjestelmään.

Yrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen on määrättävä edustavimpien yrittäjäjärjestöjen ehdotuksesta ja maatalousyrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen maatalousyrittäjien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

Puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille määrätään yksi yhteinen varajäsen. Muille jäsenille määrätään riittävä määrä varajäseniä.

Valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä päätoimisen puheenjohtajan toistaiseksi sekä määrää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä sivutoimiset varapuheenjohtajat ja muut jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan. Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muun jäsenen oikeuteen pysyä tehtävässään sovelletaan, mitä tuomarin viran haltijoista säädetään. Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muu jäsen on velvollinen eroamaan sen kuukauden päättyessä, jonka kuluessa hän täyttää 70 vuotta.

Muutoksenhakulautakunta toimii käytännössä jakautuneena jaostoihin, joita on nykyisin viisi. Jaostoon kuuluu puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, lakimiesjäsen, lääkärijäsen sekä kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä. Lisäksi neljään jaostoon kuuluu joko maatalousyrittäjätoimintaan tai yrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen.

Ehdotettu kokoonpano

Muutoksenhakulautakunnan kokoonpanoksi ehdotetaan toimikaudelle 1.1.2022 – 31.12.2026 seuraavaa:

Puheenjohtaja (nimitetty toistaiseksi 1.3.2018 alkaen)
Petteri Immonen, oikeustieteen kandidaatti

Varapuheenjohtajat
Tiina Muinonen, oikeustieteen kandidaatti
Mika Mänttari, oikeustieteen kandidaatti
Kirsi Päivänsalo, varatuomari
Lauri Pelkonen, varatuomari

Puheenjohtajien yhteinen varajäsen
Olli Puustinen, varatuomari

Lakimiesjäsenet
Kimmo Kangasjärvi, oikeustieteen kandidaatti
Kristiina Piilola, varatuomari
Milja Tiainen, oikeustieteen maisteri
Pekka Paaermaa, varatuomari
Susanna Rahkonen, varatuomari

Lakimiesvarajäsenet
Virva Walo, oikeustieteen kandidaatti
Kari Peltonen, oikeustieteen kandidaatti

Lääkärijäsenet

Aarne Kivioja, LKT, ortopedian ja traumatologian dosentti
 Kia Pelto-Vasenius, fysiatrian erikoislääkäri
 Kaija Puustjärvi-Sunabacka, fysiatrian erikoislääkäri
 Roope Raassina, psykiatrian erikoislääkäri
 Ilkka Tierala, sisätautien ja kardiologian erikoislääkäri

Lääkärivarajäsenet

Petri Nieminen, työterveyshuollon erikoislääkäri
 Sari Atula, neurologian erikoislääkäri
 Aarne Laakkonen, vastaava työterveyslääkäri, LT
 Antti-Jussi Ämmälä, psykiatrian erikoislääkäri

Työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet**Työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet**Yksityisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneet jäsenet

Suvi Lahti-Leeve, asiantuntija
 Markus Äimälä, lakiasiainjohtaja
 Vesa Rantahalvari, johtava asiantuntija
 Mikko Nyysölä, lainopillinen asiamies

Yksityisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneet varajäsenet

Anu Sajavaara, neuvottelujohtaja
 Katja Leppänen, asiantuntija
 Tiina Ruohola, veroasiantuntija
 Hannu Ylänen, asiantuntija

Julkisten alojen eläkejärjestelmään perehtynyt jäsen

Merja Renko, työmarkkina-asiamies

Julkisten alojen eläkejärjestelmään perehtynyt varajäsen

Tiina Saukko, neuvotteleva virkamies

Työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenetYksityisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneet jäsenet

Jouni Salonen, työympäristöasiantuntija
 Tuuli Glantz, sosiaalipolitiikan asiantuntija
 Anu Tuovinen, johtava asiantuntija
 Samppa Koskela, juristi

Yksityisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneet varajäsenet

Markku Häyrynen, vastaava sopimustoimitsija
 Katja Syrjänen, lakimies
 Timo Voutilainen, lakimies
 Riikka Rapinoja, neuvottelupäällikkö

Julkisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneet jäsenet

Keijo Tarnanen, lakimies

Julkisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneet varajäsenet

Markku Kojo, neuvottelupäällikkö

Yrittäjätoimintaan perehtyneet jäsenet

Harri Hellstén, työmarkkina-asioiden päällikkö
 Albert Mäkelä, asiantuntija

Yrittäjätoimintaan perehtyneet varajäsenet:

Tiina Toivonen, lainsäädäntöasioiden päällikkö

Maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneet jäsenet

Juha Lappalainen, tutkimuspäällikkö
 Jaakko Vilenius, laskentapäällikkö

Maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneet varajäsenet:

Antti Lavonen, asiantuntija
 Marica Twerin, lakimies

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) kiintiösäännökset eivät koske työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaa.

Jäsenmäärä olisi muutoksenhakulautakunnassa sellainen, että muutoksenhakulautakunnassa olisi jäseniä viittä jaostoa varten. Muutoksenhakulautakuntaan määrättäisiin siten neljä varapuheenjohtajaa, viisi lääkärijäsentä, viisi lakimiesjäsentä, kymmenen työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, kaksi yrittäjätoimintaan perehtynyttä jäsentä sekä kaksi maatalousyrittäjätoimintaan perehtynyttä jäsentä. Muutoksenhakulautakunnassa käsiteltävien asioiden määrä on ollut hienoisessa laskussa, mutta tällä hetkellä jaostojen määrän vähentäminen ei ole perusteltua, ottaen huomioon, että jaostojen määrää on supistettu muutoksenhakulautakunnan kaudelle 2017 – 2021 kuudesta jaostosta viiteen.

Sosiaali- ja terveysministeriön sosiaaliturva- ja vakuutusosasto on 8.10.2021 päivätyillä kirjeillä pyytänyt asianomaisia tahoja tekemään ehdotuksensa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäseniksi 1.1.2022 alkavaksi toimikaudeksi. Ehdotukset työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tunteviksi jäseniksi, yrittäjätoimintaan perehtyneiksi jäseniksi ja maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneiksi jäseniksi sekä heidän varajäsenikseen perustuvat asianomaisilta tahoilta saatuihin ehdotuksiin.

Muutoksenhakulautakunnan kaudella 2017 – 2021 nimitetyistä lääkärivarajäsenistä osa on ilmoittanut, etteivät he jatka varajäsenenä kaudella 2022 – 2026. Uudet varajäsenet pyritään löytämään mahdollisimman pian. Ehdotettu kokoonpano tarkoittaisi, että muutoksenhakulautakunnassa olisi viisi lääkärijäsentä ja neljä varajäsentä. Vaikka varajäseniä olisi väliaikaisesti vähemmän kuin varsinaisia lääkärijäseniä, olisi muutoksenhakulautakunnassa riittävästi lääkärijäseniä päätösvaltaisia ratkaisukokoonpanoja varten. Lääkärijäseniä ja varajäseniä olisi yhteensä yhdeksän.

Muutoksenhakulautakuntaan ehdotetaan tässä vaiheessa nimitettäväksi vain kaksi lakimiesvarajäsentä. Ehdotettu kokoonpano tarkoittaisi, että muutoksenhakulautakunnassa olisi viisi lakimiesjäsentä ja kaksi varajäsentä. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö pyrkii löytämään kelpoisuusvaatimukset täyttäviä varajäseniä ja täydentämään muutoksenhakulautakunnan kokoonpanoa tältä osin toimikauden aikana. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta on ilmoittanut, että se voi jatkaa toimintaansa ehdotetulla kokoonpanolla.

Yksi varsinaisista lääkärijäsenistä on velvollinen eroamaan maaliskuun 2022 loppuun mennessä täyttäessään 70 vuotta. Jäsenen erikoistumisalueesta ja osaamisesta johtuen hänen nimittämisensä on perusteltua täksi ajaksi, jotta hänen osaamistaan vastaava uusi jäsen löydetään.

Muutoksenhakulautakuntaan ehdotetuista lakimiesjäsenistä varatuomari Susanna Rahkonen sekä työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tunteviksi jäseniksi ehdotetuista jäsenistä asiantuntija Suvi Lahti-Leeve, asiantuntija Albert Mäkelä ja laskentapäällikkö Jaakko Vilenius sekä varajäseneksi ehdotettu neuvottelujohtaja Anu Saja-vaara eivät ole kuuluneet muutoksenhakulautakunnan kokoonpanoon sen 31.12.2021 päättyvällä toimikaudella. Mainitut uudet jäsenet ovat antaneet selvityksen koulutuksestaan, kokemuksestaan sekä sidonnaisuuksistaan. Heidän voidaan katsoa olevan tehtävän edellyttämällä tavalla perehtyneitä sosiaalivakuutusasioihin.

Puheenjohtajistoon ja lakimiesjäseniksi sekä puheenjohtajiston ja lakimiesjäsenten varajäseniksi ehdotetuilla on kaikilla tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto ja heiltä työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 2 §:n mukaan edellytettävä perehtyneisyys sosiaalivakuutusasioihin. Puheenjohtajistoon ehdotettavilla on lisäksi heiltä saman lainkohdan mukaan edellytettävä muu perehtyneisyys. Lääkärijäseniksi ja lääkärivarajäseniksi ehdotettavat ovat laillistettuja lääkäreitä. Muut ehdotettavat jäsenet ja varajäsenet ovat perehtyneitä sosiaalivakuutusasioihin. Kaikki lautakuntaan ehdotettavat henkilöt täyttävät siten säädetyt kelpoisuusvaatimukset.

Muutoksenhakulautakuntaan esitettävät henkilöt ovat antaneet sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle valtion virkamieslain 8 a §:n 1 momentissa tarkoitetun selvityksen sidonnaisuuksistaan. Tiedot ovat sisältyneet annettuihin sidonnaisuusilmoituksiin sekä näitä täydentäviin ilmoituksiin. Ilmoitetuista seikoista ei johdu esteitä heidän nimittämislleen.

Muutoksenhakulautakunnan kokoonpano vastaa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 2 §:n vaatimuksia. Työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat kymmenen jäsentä sekä tarvittava määrä varajäseniä on määrätty työnantajajhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen sekä työntekijäin ja toimihen-

kilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta ja maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneet kaksi jäsentä sekä tarvittava määrä varajäseniä maatalousyrittäjien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta sekä yrittäjätoimintaan tuntevat kaksi jäsentä sekä tarvittava määrä varajäseniä edustavimpien yrittäjäjärjestöjen ehdotuksesta siten kuin työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 3 §:ssä edellytetään. Lautakunnan ehdotettu kokoonpano on siten lain mukainen.